

Sygn. akt I C 655/22 upr

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2024 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Wołujewicz

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2024 roku w Człuchowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

przeciwko A. T. (1)

o zapłatę

postanawia:

1. oddalić wniosek o ustanowienie kuratora dla nieznanej z miejsca pobytu pozwanej A. T. (1),
2. oddalić wniosek o podjęcie zawieszzonego postępowania,
3. umorzyć postępowanie.

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł przeciwko A. Z. pozew o zapłatę kwoty 2.254,46 zł wraz z odsetkami umownymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu. W treści pozwu powód wskazał, że adresem zamieszkania pozwanej jest ul. (...), (...)-(...) C..

Odpis pozwu wraz z załącznikami oraz pouczeniami wysłano pozwanej pod adres wskazany w pozwie. Korespondencja została jednak zwrócona po dwukrotnym awizowaniu. Następnie dokonano weryfikacji miejsca zamieszkania pozwanej w systemie (...) -SAD, na podstawie której nie ustalono jej aktualnego adresu ani jej nr PESEL.

W związku z powyższym wezwano powoda do wskazania dodatkowych danych pozwanej niezbędnych do ustalenia jej nr PESEL (adres zamieszkania na pobyt stały, data urodzenia, imiona rodziców, nazwisko rodowe), albowiem w wyniku weryfikacji przeprowadzonej w oparciu o system (...) -SAD – na podstawie danych pozwanej wskazanych w pozwie – pozwana określona jako A. Z. nie została zweryfikowana, a jej numer PESEL nie został ustalony, względnie do zmiany oznaczenia pozwanej w terminie 10 dni od daty doręczenia wezwania pod rygorem zawieszenia postępowania na podstawie art. 177§1 pkt 6 k.p.c.

Z uwagi na fakt, że powód nie wskazał danych pozwanej umożliwiających ustalenie jej nr PESEL postanowieniem z dnia 27 marca 2023 r. na mocy art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. zawieszono postępowanie w sprawie.

Pismem z dnia 7 czerwca 2023 r. powód wskazał oznaczenie pozwanej jako A. T. (2) i podał jej nr PESEL. Na podstawie ww. danych zweryfikowano pozwaną w systemie PESEL-SAD. W związku z powyższym postanowieniem z dnia 26 czerwca 2023 r. podjęto zawieszzone postępowanie.

Ponownie odpis pozwu wraz z załącznikami oraz pouczeniami wysłano pozwanej pod adres wskazany w pozwie. Korespondencja dla pozwanej została jednak zwrócona po dwukrotnym awizowaniu. Następnie dokonano weryfikacji miejsca zamieszkania pozwanej w systemie (...) - SAD, na podstawie której nie ustalono jej aktualnego adresu.

O powyższym zawiadomiono powoda i zobowiązano go przez pełnomocnika do doręczenia pozwanej za pośrednictwem komornika: odpisu pozwu wraz z załącznikami i pouczeniami oraz do złożenia w tut. Sądzie potwierdzenia doręczenia pism pozwanej za pośrednictwem komornika albo do zwrócenia pism wraz z dowodem na piśmie, że pozwana zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie – w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia zobowiązania pod rygorem zawieszenia postępowania.

Powyższe zobowiązanie prawidłowo doręczono pełnomocnikowi powoda w dniu 17 października 2023 roku. Wobec bezskutecznego upływu terminu do wykonania zobowiązania, Sąd Rejonowy w Człuchowie postanowieniem z dnia 6 marca 2024 roku zawiesił postępowanie na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c.

W piśmie procesowym z dnia 6 czerwca 2024 r. pełnomocnik powoda wskazał, że komornik nie dokonał doręczenia odpisu pisma pozwanej, ponadto Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Koszalinie Ł. S. wskazał, że nie udało się skutecznie doręczyć korespondencji pozwanej. Powód wyjaśnił, że komornik podjął czynności zmierzające do ustalenia aktualnego adresu pozwanej i ustalił adres (...), (...) - (...) K., jednak pod tym adresem nie udało się doręczyć korespondencji. W związku z powyższym pełnomocnik powoda wniósł o podjęcie zawieszono postępowania i ustanowienie kuratora dla nieznannej z miejsca pobytu pozwanej

Postanowieniem z dnia 28 czerwca 2024 roku Sąd Rejonowy w Człuchowie oddalił wniosek powoda o ustanowienie kuratora dla nieznannej z miejsca pobytu pozwanej, oddalił wniosek powoda o podjęcie zawieszono postępowania i umorzył postępowanie w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje: C 398/22

Postawą zawieszenia postępowania w niniejszej sprawie była regulacja dotycząca doręczania korespondencji w sytuacji, gdy pozwany nie odbiera pierwszego pisma pod adresem wskazanym przez powoda, mimo awizowania przesyłki.

Zgodnie z art. 139 § 1 k.p.c. jeżeli pozwany będący osobą fizyczną, pomimo powtórzenia zawiadomienia zgodnie z art. 139 § 1 zdanie drugie, nie odebrał wysłanego pod wskazany adres pozwu, innego pisma procesowego lub orzeczenia wywołującego potrzebę podjęcia obrony jego praw, a w sprawie nie doręczono mu wcześniej żadnego pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających ani nie ma zastosowania art. 139 § 2 lub inny przepis szczególnie przewidujący skutek doręczenia, przewodniczący zawiadamia o tym powoda, przesyłając mu odpis pisma sądowego dla pozwanego i zobowiązując do doręczenia tego odpisu pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika.

Zgodnie z § 2 ww. przepisu powód w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia mu zobowiązania, o którym mowa w § 1, składa do akt potwierdzenie doręczenia korespondencji pozwanemu za pośrednictwem komornika albo zwraca korespondencję wraz z dowodem na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie. Po bezskutecznym upływie terminu stosuje się przepis art. 177 § 1 pkt 6.

Powyższą regulację uzupełniono w ustawie z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. poz. 771 z późn. zm.) - przede wszystkim w art. 3a, 3b i 4 ustawy. Przepisy przewidywały, że w przypadku prawidłowego złożenia wniosku komornik podejmuje próbę doręczenia korespondencji kierowanej na adres wskazany we wniosku, przy czym zgodnie z przepisem art. 3a ustawy o komornikach sądowych dokonuje tego doręczenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania zlecenia. Jeżeli pozwany znajduje się pod wskazanym adresem, odbiera korespondencję i podpisuje zwrotne potwierdzenie odbioru, które stanowi dowód doręczenia. Jeżeli pod podanym adresem zastano dorosłego domownika adresata, komornik może doręczyć pismo temu domownikowi chyba że z posiadanych informacji wynika, że pismo powinno zostać doręczone do rąk własnych adresata. Natomiast jeżeli adresata nie zastano przy próbie doręczenia, komornik ustala, czy adresat zamieszkuje pod wskazanym adresem. W tym celu komornik może żądać

niezbędnych informacji od podmiotów wymienionych w art. 761 § 1¹ pkt 13 k.p.c. pod rygorem przewidzianym w art. 762 k.p.c. Treść dokonanych ustaleń komornik wciąga do protokołu, do którego przepis art. 809 k.p.c. stosuje się odpowiednio. Jeżeli próba doręczenia okaże się bezskuteczna, a zgodnie z ustaleniami komornika adresat zamieszkuje pod podanym adresem, w oddawczej skrzynce pocztowej adresata, w drzwiach lub w innym odpowiednim miejscu umieszcza się zawiadomienie o podjętej próbie doręczenia wraz z informacją o możliwości odbioru pisma w kancelarii komornika oraz pouczeniem, że należy je odebrać w terminie 14 dni od dnia umieszczenia zawiadomienia. W przypadku bezskutecznego upływu terminu do odbioru pisma, pismo uważa się za doręczone w ostatnim dniu tego terminu, a komornik zwraca pismo podmiotowi zlecającemu doręczenie, informując go o dokonanych ustaleniach oraz o dacie doręczenia. Z kolei w przypadku niedoręczenia korespondencji pozwanemu wraz z ustaleniem, że pozwany nie zamieszkuje pod danym adresem, lub w sytuacji gdy komornikowi pomimo podjęcia wymaganych czynności nie udało się ustalić, czy adresat zamieszkuje pod wskazanym adresem, powód może wystąpić do komornika z wnioskiem o ustalenie aktualnego adresu zamieszkania. Poprzez podjęcie czynności zmierzających do ustalenia aktualnego adresu zamieszkania adresata, komornik może żądać niezbędnych informacji od podmiotów wymienionych w art. 761 § 1¹ pkt 3-6 k.p.c. (np. urząd skarbowy, ZUS, Urząd Miasta czy różnego rodzaju instytucje finansowe).

Przepis art. 180 § 1 k.p.c. statuuje ogólną formułę nakazującą sądowi podjęcie postępowania z urzędu, gdy ustanie przyczyna zawieszenia postępowania. Moment ten podlega konkretyzacji w zależności od przyczyny zawieszenia, jednakże nie reguluje wprost stanu rzeczy, w którym postępowanie zawieszono z uwagi na brak adresu pozwanego. Art. 180 § 1 k.p.c. odnosi się jednakże do sytuacji zbliżonych, w których podjęcie postępowania może nastąpić po spełnieniu określonych przesłanek, stąd należy przyjąć, że reguluje zasadniczy sposób wyjścia postępowania ze stanu spoczywania, jakim jest podjęcie zawieszzonego postępowania wskutek usunięcia przeszkody w jego kontynuowaniu, jaką był brak adresu pozwanego, a w konsekwencji – brak możliwości dokonania skutecznego doręczenia odpisu pisma wszczynającego postępowanie.

Należy przyjąć, iż w sytuacji zawieszenia postępowania z powodu braku aktualnego adresu pozwanego, podjęcie zawieszzonego postępowania może nastąpić w momencie: złożenia potwierdzenia doręczenia pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika; zwrócenia korespondencji wraz z dowodem na piśmie, że pozwany przebywa pod adresem wskazanym w pozwie albo skutecznego złożenia wniosku o ustanowienie kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu.

W niniejszej sprawie powód nie wywiązał się z nałożonego na niego zobowiązania. Jak wynika z przedłożonych przez powoda dokumentów, w toku prowadzonych czynności komornik nie doręczył korespondencji pozwanej, a z uzyskanych informacji wynikało, że pozwana nie zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie. W treści pisma powód wskazał, że w wyniku przeprowadzonych czynności komornik nie ustalił aktualnego adresu pobytu strony pozwanej. Wprawdzie podjął czynności zmierzające do ustalenia aktualnego adresu i **ustalił adres (...), (...)-(...) K.**, jednak również pod tym adresem nie udało się doręczyć korespondencji. Powód dołączył do pisma postanowienie komornika w przedmiocie kosztów postępowania i zakończenia postępowania. Jednakże podkreślić należy, że orzeczenie dotyczy **A. Z. a nie A. T. (1)** Z uzasadnienia postanowienia wynika jedynie, że organ egzekucyjny podczas czynności terenowych ustalił, iż uczestnik nie zamieszkuje pod adresem czynności, a zgodnie z odpowiedzią Urzędu Skarbowego i ZUS ustalono ww. adres w K.. Powód przedłożył również protokół czynności komornika w przedmiocie próby doręczenia korespondencji pod wskazanym w pozwie adresem, z którego wynika, że pozwana tam nie mieszka. Podkreślić należy, że powód podjął czynności wobec **A. Z. a nie A. T. (1)**, co może być również przyczyną brakiem prawidłowego doręczenia pozwu.

Powód wniósł o ustanowienie kuratora dla nieznanej z miejsca pobytu pozwanej. Jednakże powód, reprezentowany przez pełnomocnika zawodowego, nie przedłożył jakichkolwiek dowodów w przedmiocie uprawdopodobnienia wniosku.

Zgodnie z art. 143 k.p.c., jeżeli stronie, której miejsce pobytu nie jest znane, ma być doręczony pozew lub inne pismo procesowe wywołujące potrzebę podjęcia obrony jej praw, doręczenie może do chwili zgłoszenia się strony albo jej przedstawiciela lub pełnomocnika nastąpić tylko do rąk kuratora ustanowionego na wniosek osoby zainteresowanej

przez sąd orzekający. Przesłanką ustanowienia kuratora jest – poza stwierdzeniem potrzeby doręczenia stronie pozwu lub innego pisma procesowego wymagającego podjęcia obrony jej praw – uprawdopodobnienie, że miejsce pobytu strony nie jest znane. Obowiązek uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane, spoczywa – w myśl art. 144 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. – na osobie zainteresowanej ustanowieniem kuratora na podstawie art. 143 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2006 r., II CSK 86/05).

Uprawdopodobnienie, jako instytucja kodeksowa, odnosi się do sytuacji, w których ustawa procesowa nie wymaga ustalenia twierdzeń o faktach przy pomocy dowodów, lecz zadowala się mniejszym stopniem pewności – uprawdopodobnieniem tych twierdzeń. Uprawdopodobnienie może być przeprowadzone przez sąd przy użyciu środków, które uzna on za właściwe, nie wyłączając środków dowodowych. Przy uprawdopodobnieniu nie jest jednak konieczne zachowanie szczególnych przepisów o postępowaniu dowodowym (art. 243 k.p.c.). Uprawdopodobnienie w odróżnieniu od dowodu nie daje zatem pewności co do prawdziwości twierdzenia o istnieniu konkretnego roszczenia, lecz sprawia, że twierdzenie to staje się prawdopodobne (M. I., Charakterystyka prawna uprawdopodobnienia w postępowaniu cywilnym, s. 71 i n.).

Nie można zatem uznawać za uprawdopodobnienie samego twierdzenia strony, że nie posiada aktualnego miejsca zamieszkania (pobytu) strony przeciwnej. W literaturze przedmiotu i w orzecznictwie podnosi się, że – wobec praktycznie nieograniczonej możliwości wyjazdów i okresowych pobytów za granicą – należy zaostrzyć kryteria oceny, czy doszło do uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane. W miarę potrzeby i dla zapobieżenia ewentualnym nadużyciom, należałoby przesłuchać na tę okoliczność przeciwnika strony, dla której ma być ustanowiony kurator, domowników, sąsiadów lub administratora domu itp. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 1997 r., II CKU 71/97). Konieczne jest poza tym wykazanie, że nie tylko żądający ustanowienia kuratora, lecz także inne osoby, które mogą mieć informacje o miejscu pobytu strony, a w szczególności krewni, powinowaci, i inne osoby bliskie, nie mają wiadomości potrzebnych do doręczenia stronie pisma procesowego lub zawiadomienia o posiedzeniu sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1979 r., II CZ 44/79). Ustanowienie kuratora bez należytego uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane, powoduje nieważność postępowania toczącego się z jego udziałem (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 16 sierpnia 1960 r. i z dnia 28 listopada 1969 r., III CRN 418/69).

W niniejszej sprawie, powód wskazał jedynie że komornik ustalił nowy adres, jednakże nie uprawdopodobniono w jakikolwiek sposób, że pozwana tam nie mieszka. Powód, reprezentowany przez pełnomocnika zawodowego nie przedłożył żadnych środków niekoniecznie o charakterze dowodowym w celu uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu pozwanej jest nieznanne. Wskazał jedynie, że pod nowym adresem nie udało się doręczyć korespondencji, nie wskazał jednak kiedy i jakie czynności w tym zakresie zostały podjęte. Z jego pisma wynika jedynie, że poszukiwanie adresu nie doprowadziło do ustalenia adresu, nie wskazał jednak na czym polegało ww. poszukiwanie adresu. Samo twierdzenie powoda nie może stanowić podstawy do uwzględnienia wniosku. Powód nie uprawdopodobnił, aby podjął jakiegokolwiek inne czynności mające na celu ustalenie adresu miejsca pobytu pozwanej. W szczególności nie wskazał, że miejsce pobytu pozwanej nie jest znane członkom jej rodziny. Nie przedłożył również protokołu w przedmiocie dokonania próby doręczenia, na jakiej podstawie komornik ustalił, że pozwana nie zamieszkuje pod adresem wskazanym w piśmie z dnia 6 czerwca 2024 r. Już z tego faktu wynika, iż nie sposób uznać, że miejsce pobytu pozwanej nie jest znane. Podkreślić należy, że po złożeniu wniosku przez powoda, komornik właściwy miejscowo nie może odmówić dokonania doręczenia za jego pośrednictwem. Jak powyżej wskazano, jeżeli komornik adresata nie zastanie pod wskazanym we wniosku adresem, to może żądać udzielenia niezbędnych informacji od podmiotów wskazanych w art. 761 § 11 pkt 13 k.p.c. (np. sąsiadów, obecnych domowników, obecnych lokatorów). W sytuacji gdy komornikowi pomimo podjęcia wymaganych czynności nie uda się ustalić, czy adresat zamieszkuje pod wskazanym adresem, **powód może wystąpić do komornika z wnioskiem o ustalenie aktualnego adresu zamieszkania**. Poprzez podjęcie czynności zmierzających do ustalenia aktualnego adresu zamieszkania adresata, komornik może żądać niezbędnych informacji od podmiotów wymienionych w art. 761 § 11 pkt 3-6 k.p.c. (np. urząd skarbowy, ZUS, Urząd Miasta czy różnego rodzaju instytucje finansowe).

Podkreślić jednak należy, że powód nie uprawdopodobnił natomiast, że zwrócił się do komornika z wnioskiem o ustalenie aktualnego adresu pozwanej, który w tym celu może zwrócić się z zapytaniami do różnych instytucji i wykorzystać wszelkie dostępne mu środki zmierzające do ustalenia tego adresu. Wskazać należy, że powodowi przysługuje uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem do komornika, który ma szerokie uprawnienia w tym przedmiocie, o ustalenie aktualnego miejsca zamieszkania pozwanej, a z tej możliwości nie skorzystał.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie sądu powód nie podjął wszelkich możliwych czynności mających na celu ustalenie aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanej. Nie sposób bowiem uznać, w oparciu o twierdzenia powoda, jak i dokument złożony w celu uprawdopodobnienia wywodzonych okoliczności, że miejsce pobytu pozwanej nie jest znane. Natomiast okoliczność, że miejsce pobytu pozwanej nie jest znane powodowi, nie stanowi przesłanki ustanowienia kuratora. Regulacja dotycząca ustanowienia kuratora dla osoby nieznannej z miejsca pobytu nie może bowiem służyć za instrument mający na celu przyspieszenie postępowania, w przypadku, gdy doręczenie stronie pism jest utrudnione.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił wniosek o ustanowienie kuratora dla nieznannej z miejsca pobytu pozwanej A. T. (3), o czym orzeczono w punkcie 2 postanowienia.

Należy pamiętać, że przyczyną zawieszenia postępowania z powodu braku prawidłowego adresu pozwanej jest niemożność nadania sprawie biegu lub kontynuowania postępowania; brak tego adresu - adresu zamieszkania lub siedziby (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2014 r., III CZP 43/14) - uniemożliwia doręczenie odpisu pozwu oraz innych pism lub zawiadomień, odbywania posiedzeń jawnych, wydawania orzeczeń etc. Jest zatem oczywiste, że dopóki powód nie wskaże prawidłowego adresu pozwanej - a jest to jeden z jego podstawowych obowiązków procesowych (por. art. 187 § 1 w związku z art. 126 § 2 pkt 1 k.p.c.) - dopóty postępowanie nie może się toczyć (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2015 r., III CZP 74/15).

W niniejszej sprawie powód nie wskazał aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanej, nie złożył również skutecznego wniosku o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanej, brak było zatem podstaw do podjęcia zawieszono postępowania, o czym orzeczono w pkt 2 postanowienia.

Natomiast jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie zostanie zgłoszony w ciągu trzech miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania, z przyczyn wskazanych w art. 177 § 1 pkt 5 i 6 k.p.c., Sąd na mocy art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c., umarza zawieszono postępowanie.

Nadmienić należy, że samo złożenie wniosku o podjęcie zawieszono postępowania – bezzasadnego – jest procesowo jałowe i wniosek taki podlega oddaleniu, gdyż przyczyna zawieszenia postępowania, udaremniająca jego dalszy bieg, nie zostaje usunięta, w związku z czym postępowanie wciąż nie może się toczyć. Podjęcie zawieszono postępowania następuje zawsze wtedy, gdy przyczyna zawieszenia postępowania ustala i może ono toczyć się dalej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2015 r., III CZP 74/15). Przy czym początkowym terminem 3 miesięcznego okresu, po upływie którego sąd umarza postępowanie, jest data postanowienia o zawieszeniu postępowania, a nie dzień uprawomocnienia się tego postanowienia postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 1974 r. w sprawie III PRN 45/74 i z dnia 16 stycznia 2018 r w sprawie III UK 18/17).

W przedmiotowej sprawie powód, w terminie 3 miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania nie złożył skutecznego wniosku o podjęcie zawieszono postępowania, nie wskazał aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanej, w związku z powyższym na mocy art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c. należało umorzyć niniejsze postępowanie, o czym orzeczono w pkt 3 postanowienia.